

2021 LGS TARİH SÖZLÜĞÜM

**EN FAZLA ÇIKAN KELİMELERE
GÖRE HAZIRLANMIŞTIR.**

LÜNİTE BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Ataşemiliter: Bir ulusun yabancı ülkelerdeki elçiliklerinde görevli askerî uzman.

Ayan: Bir şehrin ileri gelenleri. Osmanlılarda çoğu esnaf ailelerden oluşan sınıf.

Azınlık : İçinde yaşadıkları toplumda nüfusun büyük bir bölümünü oluşturan gruptan(din, dil) etnik köken gibi özellikleriyle farklı olan kesim

Balkanlar: Balkan Yarımadası da denilen, Hırvatistan, Sırbistan, Slovenya, Karadağ, Makedonya, Bosna-Hersek, Arnavutluk, Romanya, Bulgaristan, Yunanistan ve Trakya'yı içine alan bölge.

Çarlık: Rusya'nın yönetim anlayışı hükümdarlarına çar denir.

Çok uluslu: Birden fazla milletin bir arada yaşaması.

Çok yönlülük: Bir kişinin farklı alanlarda yeteneğe sahip olması, faaliyet göstermesi.

Diplomasi: Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü.

Duyunu umumiye: (Genel Borçlar İdaresi) 1881'de Osmanlı borçlarını tahsil edebilmek için kurulan uluslararası haciz heyeti.

Emperyalizm: Bir milletin sömürü temeline dayanarak başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alıp yayılması veya yayılmayı istemesi, yayılmacılık.

Etnik: Herhangi bir kültüre ait olma.

Hitabet: Etkili söz söyleme sanatı

İdadi: Lise derecesindeki okul

İdeallistlik: Bir ideale, bir davaya, bir ülkeye bağlı olan; kendini ona göre yönlendiren.

İleri Görüşlülük: İleride olabilecekler hakkında varsayımlarda bulunabilme becerisi.

Jeopolitik: Coğrafya, ekonomi, nüfus vb. bir devletin politikası üzerindeki etkisi.

Meşrutiyet: Hükümdarla yönetilen bir ülkede hükümdarın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan hükümet biçimi.

Parlamento: Yasama gücüne sahip meclis.

Rüştiye: Ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu

Sömürgecilik: bir devletin, kendi ülkesinin sınırları dışında, başka ulusları, devletleri, toplulukları siyasi ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması

Tatbikat: Asker birliklerini savaşa hazırlamak amacıyla, arazi üzerinde yapılan geniş ölçüde savaş denemesi, manevra

Teşkilatçılık: Bireyin bir hedef uğruna bir ortamda bir araya gelerek, hedefe yönelik çalışmalar yapması

2.ÜNİTE MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

Ajans: Haber toplama, yayma ve üyelerine dağıtma işiyle uğraşan kuruluş

Bağımsızlık: Bir devletin başka bir devlete muhtaç kalmadan, kendi kararlarını kendi alabilmesi.

Bolşevik: Rusya'da 20. yüzyıl başlarında doğan ve Lenin tarafından geliştirilen komünist hareket.

Egemenlik: Devleti yönetme gücü. Yönetme yetkisi

Fetva: İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dinî hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislam veya müftü tarafından verilebilen belge.

Genelge: Yasa ve yönetmenliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı

Güçler Birliği: Yasama. Yürütme. Yargı yetilerinin bir meclis tarafından kullanılması. Savaş dönemlerinde hızlı karar alma için çıkarılır.

Hakimiyet-i Milliye: Ankara'da çıkarılan milli gazete.

Hıyanet-i Vataniye: TBMM'ye karşı çıkan isyanları önlemek amacıyla çıkarılan kanundur.

İmtiyaz: Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık.

İrade-i Milliye: Sivas Kongresi'nde çıkarılan milli gazete.

Kapitülasyon: Bir ülkede yurttaşların zararına olarak yabancılara verilen ayrıcalık hakları.

Kilikya: Bugünkü Seyhan (Adana) ve Mersin illeri ile Konya ilinin güneyini ve Antalya ilinin doğusunu içine alan bölgeye eskiden verilen ad.

Kongre: Çeşitli yerlerden yöneticilerin, elçilerin, delegelerin katılmasıyla yapılan toplantı.

Kuvayimilliye: Kurtuluş Savaşı'nda Türk direniş örgütlenmelerine ve güçlerine verilen addır.

Manda: I. Dünya Savaşı'ndan sonra bazı az gelişmiş ülkeleri, kendi kendilerini yönetecek düzeye erdirtip bağımsızlığa kavuşturuncaya kadar Birleşmiş Milletler Cemiyeti adına yönetmek için bazı büyük devletlere verilen vekillik.

Misak-i Milli: 28 Ocak 1920'de Mebusan Meclisi'nde kabul edilen ulusal sınırlarımızı çizen belge.

Mütareke: İki tarafın anlaşarak geçici bir süre için savaşı bırakmaları, silah bırakma, ateşkes.

Müttefik: Biriyle söz ve güç birliği yapmış, antlaşma ile bağlı.

Panslavizm: Rusların balkanlardaki Slav milletlerini bir araya getirerek sıcak denizlere inme politikası

Referandum: Halk oylaması.

2.ÜNİTE MİLLİ UYANIŞ BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

Sine-i millete dönmek: Görevinden ayrılıp, milletin kendisine, onun bağına, sinesine dönmek, halkın arasına karışmak..

Siper: Askerlerin savaşta vurulmamaları ve rahat ateş edebilmeleri için kazılmış, üstü açık hendek..

Tam Bağımsızlık: Sosyal, siyasal, hukuk ve ekonomik gibi her alanda bir devletin kendi kararlarını verebilmesi.

Tehcir: Göç ettirme, göç etmesine sebep olma, sürme.

Tekalifi Milliye: 7-8 Ağustos 1921'de Mustafa Kemal tarafından ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için çıkarılan seferberlik yasası

Teşkilat-ı Esasiye: TBMM'nin açıldığı yıllarda hazırlanan devletimizin ilk anayasasıdır

Topyekün: Hepbirlikte, toplu olarak.

Uluslararası Denklik: Milletlerarası eşit olma durumu

Ültilatom: Bir devletin başka bir devlete verdiği ve hiçbir tartışma veya karşı koymaya yer bırakmaksızın, tanıdığı sürede isteklerinin yerine getirilmesini istediği nota.

Vilayet-i Sitte: 6 Doğu ili. (Erzurum, Van, Diyarbakır, Bitlis, Sivas, Elazığ)

3.ÜNİTE YA İSTİKLAL YA ÖLÜM

Asayiş: Bir yerin düzen ve güvenlik içinde bulunması durumu, düzenlilik güvenlik.

Başkomutanlık: Savaşta bütün ordulara komutanlık yapma yetkisi

Düzenli Ordu: Düzenli ve disiplinli askeri komuta kademesi tarafından yönetilen askeri birliklerdir

Gazi: Savaşta sağ ve zafer kazanmış olarak dönen kimse.

Hıyanet-i Vataniye Kanunu: Milli mücadele döneminde vatana ihanet edilenlerin yargılanması kanunu.

İstiklal Mahkemesi: Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çabuk ve etkili bir biçimde işlemesini sağlamak için Büyük Millet Meclisi'nin kurduğu özel mahkeme

Maarif Kongresi: Eskişehir-Kütahya savaşı sürerken Türk devletinin eğitim politikasının belirlendiği kongre

Mareşal: Askerlikte en yüksek aşama, en büyük rütbe.

Mühimmat: Savaş gereçleri

Saltanat Şurası: Savaş, barış gibi fevkalade konularda devlet adamlarıyla ilim irfan sahibi insanların görüşlerini almak üzere bizzat padişahın da hazır bulunduğu üst düzey toplantıdır.

Zanaat: Marangozluk, demircilik, kuyumculuk, terzilik gibi meslek olarak yapılan ve pek çok dalları bulunan, deneyim ve ustalık gerektiren iş

L.ÜNİTE ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

Arşın: Eskiden kullanılan, yaklaşık 68 santimetreye eşit olan uzunluk ölçüsü.

Aşar: Tarım ürünlerinden alınan onda bir oranındaki vergidir.

Bayındır: Gelişip güzelleşmesi, hayat şartlarının uygun duruma getirilmesi için üzerinde çalışma, bakımlı ve imar edilmiş hale getirme

Cumhuriyet: Milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı devlet biçimi.

Derviş: Bir tarikata girmiş, onun yasa ve törelerine bağlı kimse.

Devletçilik: Bir ülkenin kalkınmasının, gelişmesinin devlet girişimiyle, devlet eliyle olabileceğini öne süren görüş, öğretisi. Devletin, ekonomik yaşama doğrudan doğruya el attığı sisteme verilen ad

Cumhuriyet: Milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı devlet biçimi.

Dinamik: Durağan olmayan

Erkânıharbiye: Savaş Bakanlığı

Hıfzıssıhha: Osmanlıda sağlık işlerini düzenleyen kurum

İktisat: Ekonomi, mali.

Kabotaj: Denizlerde ,limanlarda ticaret yapma hakkı.

Mamur: Gelişip güzelleşmesi, hayat şartlarının uygun duruma getirilmesi için üzerinde çalışılmış olan, bakımlı.

Mecelle: Osmanlı döneminde yapılan medeni kanun.

Millet Mektepleri: Harf inkılabından sonra okul çağı dışına çıkmış vatandaşlara yeni alfabeyi öğretmek için açılan okul.

Patrikhane: Hristiyan Ortodoks Klisesi'nin başında olan başpapaza Patrik, idaresi altında olan Kilise Kurulu'na da Patrikhane denir

Sanatoryum: Özellikle veremli hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş sağlık kuruluşu.

Sanayi-i Nefise: 1882'de kurulmuş ve bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi adıyla eğitime devam eden sanat okuludur.

Tevhid-i Tedrisat: (Eğitim-Öğretimde Birlik) 3 Mart 1924'te çıkarılan eğitim- öğretimi birleştiren yasa.

Zümre: Grup

5. ÜNİTE DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

Çok Partili Hayat: Birden fazla partinin olması durumu.

Ebediyen: Sonsuz olarak sonsuzluğa kadar.

Fırka: Parti.

İktidar: Hükümet yönetimini elinde bulunduran parti

Derviş: Bir tarikata girmiş, onun yasa ve törelerine bağlı kimse.

Muhalefet: İktidar partisi dışındaki partilere verilen isim.

Mürit: Bir tarikat şeyhine bağlanarak ondan tasavvufun yollarını öğrenen kişi.

Naçiz: Değersiz, önemsiz

Rejim: Yönetme, düzenleme biçimi, düzen. Bir devletin yönetim biçimi.

Suikast: Gizlice cana kıyma ve kötülük etmeye kalkışma.

6. ÜNİTE ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

Antant: Anlaşma, uyuşma, uzlaşma, mutabakat.

Dış Politika: Başka ülkelerle yapılan siyasi, hukuki, ticari girişimler.

Diplomasi: Milletlerarası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü, yabancı bir ülkede ve milletlerarası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı.

Etabli: Bir yere yerleşmiş, vatan tutmuş. İstanbul'da yerleşmiş Rumlar ve Batı Trakya'da yerleşmiş Türkler için kullanılan kavramdır

Mübadele: Değiş tokuş etmek.

Pakt: Antlaşma. İki veya daha çok devletin saldırmazlık, savaşta ittifak gibi konularda üstlenmelerini belirttikleri belge

Stratejik: İzlemsel. Önemli.

Sulh: Barış.

Yayılmacılık: Bir devletin veya ulusun başka devlet veya uluslar üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda etkide bulunmaya çalışması. Başka uluslara ait olan toprakları alma çalışması.

7 ÜNİTE ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRAS

Ekmek Karnesi: İkinci Dünya Savaşının devam ettiği yıllarda yoksulluk nedeniyle halkın ekmeğini alabilmesi için verilen karne.

Karartma: Savaş durumunda düşman uçaklarından korunma amacıyla ışıkları örtme veya söndürme biçiminde alınan önlemlerin bütünü.

Matem: Hüzün, yas. Ölüm veya bir felaketten doğan acı ve bu acıyı belirten davranışlar.

Mazlum: Zulüm görmüş, kendisine zulmedilmiş.

Mihver: İkinci Dünya Savaşında müttefik devletler bloğuna karşı Almanya, İtalya ve Japonya'nın oluşturduğu blok.

Naaş: Ölen insanın vücudu, ceset.

2021 LGS TARİH
DEFTERİMDEN
ALINMIŞ BİR
BÖLÜMDÜR.

BAŞARILAR DİLERİM
BİLGİ ŞENTÜRK